

IPEF HOÀN TẤT VIỆC ĐÀM PHÁN HẦU HẾT CÁC TRỤ CỘT

Tại Hội nghị các Bộ trưởng thuộc Khuôn khổ hợp tác Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương vì Thịnh vượng (IPEF) diễn ra tại San Francisco, Hoa Kỳ vào giữa tháng 11/2023, 14 nước thành viên IPEF (trong đó có Việt Nam) đã tuyên bố cơ bản hoàn tất tiến trình đàm phán về Thỏa thuận Kinh tế sạch IPEF (Trụ cột III) và Thỏa thuận Kinh tế công bằng IPEF (Trụ cột IV), đồng thời chính thức ký kết Thỏa thuận chuỗi cung ứng IPEF (Trụ cột II) sau quá trình tham vấn, rà soát pháp lý kể từ Hội nghị Bộ trưởng IPEF vào cuối tháng 5/2023.

Như vậy là chỉ sau hơn một năm đàm phán (kể từ tháng 5/2022), 14 nước thành viên IPEF đã hoàn thành việc đàm phán ba trong tổng cộng bốn trụ cột của Khuôn khổ hợp tác kinh tế này. Ngoài ra các nước cũng đã đạt được Thỏa thuận khung chung cho toàn bộ IPEF.

Dưới đây là tóm tắt về một số nội dung đáng chú ý của các Thỏa thuận được đề xuất trong khuôn khổ IPEF:

Thỏa thuận Chuỗi cung ứng IPEF (Trụ cột II)

Nhận thức được tầm quan trọng của việc xây dựng chuỗi cung ứng bền vững và cạnh tranh trong khu vực, 14 nước thành viên IPEF đã nhanh chóng thúc đẩy việc đàm phán Trụ cột II về Chuỗi cung ứng và kết thúc cơ bản đàm phán chỉ sau một năm khởi động. Sau quá trình tham vấn và rà soát kỹ thuật, Thỏa thuận về phục hồi chuỗi cung ứng (Thỏa thuận chuỗi cung ứng IPEF) đã chính thức được ký kết vào tháng 11/2023.

Thỏa thuận này sẽ thiết lập một khung khổ thống nhất để thúc đẩy hợp tác giữa các nước thành viên trong các khía cạnh quan trọng nhằm nâng cao tính chống chịu của chuỗi cung ứng như (i) nâng cao hiểu biết về các rủi ro lớn trong chuỗi cung ứng; (ii) cải thiện năng lực ứng phó với những khủng hoảng/gián đoạn chuỗi cung ứng; (iii) tăng cường chia sẻ thông tin, điều phối, giải quyết tắc nghẽn trong chuỗi cung ứng (đặc biệt trong các ngành quan trọng, hàng hóa thiết yếu); (iv) thúc đẩy kết nối doanh nghiệp và huy động đầu tư; và (v) đảm bảo cho người lao động và doanh nghiệp được hưởng lợi từ chuỗi cung ứng linh hoạt, hiệu quả...

Cũng trong Thỏa thuận, để tạo điều kiện thuận lợi cho hợp tác giữa các nước thành viên trong các vấn đề chuỗi cung ứng, các nước thành viên cũng thống nhất thiết lập 03 thiết chế chung gồm: (i) Hội đồng Chuỗi cung ứng IPEF; (ii) Mạng lưới Ứng phó khủng hoảng Chuỗi cung ứng IPEF; (iii) Ban Cố vấn Quyền lao động IPEF.

Hiện tại, 14 nước thành viên IPEF đang tiếp tục hoàn tất các thủ tục nội bộ cần thiết để Thỏa thuận Chuỗi cung ứng IPEF có thể chính thức triển khai. Theo dự kiến, Thỏa thuận này sẽ có hiệu lực và chính thức đi vào thực thi vào nửa đầu năm 2024.

Thỏa thuận Kinh tế sạch IPEF (Trụ cột III)

Trong bối cảnh các vấn đề về khí hậu và môi trường đang ngày càng trở nên cấp thiết, các nước thành viên IPEF đã nhanh chóng hoàn tất đàm phán về một Thỏa thuận Kinh tế sạch IPEF, hướng tới mục tiêu chuyển đổi sang nền kinh tế xanh, sạch, bền vững, không phát thải ròng khí nhà kính, giảm thiểu các tác động đối với khí hậu và môi trường...

Theo công bố, trong Thỏa thuận này, 14 nước thành viên cam kết sẽ tăng cường hợp tác nhằm (i) đẩy nhanh việc nghiên cứu, phát triển các công nghệ năng lượng sạch, thân thiện với môi trường; (ii) thúc đẩy năng lượng tái tạo, sử dụng năng lượng hiệu quả; (iii) giảm phát thải khí metan, thúc đẩy quá trình khử carbon trong nhiều lĩnh vực khác nhau; (iv) nỗ lực bảo tồn và phục hồi các hệ sinh thái tự nhiên bao gồm cả rừng, đất, nước; và (v) tăng cường trao đổi hàng hóa, dịch vụ có mức phát thải thấp...

Ngoài ra để đảm bảo quá trình chuyển đổi công bằng (không ai bị bỏ lại phía sau), hỗ trợ kỹ thuật và xây dựng năng lực cho các nước thành viên trong chuyển đổi sang nền kinh tế sạch, các nước IPEF cam kết sẽ tăng cường huy động dòng đầu tư, mở rộng khả năng tiếp cận tài chính cho các nước thành viên. Để điều phối và thực hiện nỗ lực này, các nước thành viên IPEF sẽ tổ chức Diễn đàn Nhà đầu tư Kinh tế sạch IPEF (IPEF Clean Economy Investor Forum) thường niên (với cuộc họp đầu tiên dự kiến diễn ra tại Singapore vào nửa đầu năm 2024), nhằm thu hút đầu tư vào cơ sở hạ tầng bền vững và đầu tư vào công nghệ khí hậu trong khu vực. Ngoài ra, việc thành lập Quỹ Xúc tiến Kinh tế Sạch (Catalytic Capital Fund) với trị giá khoảng 30 triệu USD (do Hoa Kỳ, Nhật, Australia đóng góp) cũng được nhận định sẽ đem đến sự hỗ trợ tài chính đáng kể trong nỗ lực khử carbon tại các nước thành viên IPEF.

Thỏa thuận Kinh tế công bằng IPEF (Trụ cột IV)

Thỏa thuận Kinh tế công bằng IPEF được thiết kế với mục tiêu tạo ra sự công bằng, minh bạch, cải thiện môi trường thương mại và đầu tư trong khu vực.

Theo Thỏa thuận, các quốc gia thành viên cam kết sẽ hợp tác cùng nhau để (i) nỗ lực ngăn ngừa, chống lại mọi hành vi tham nhũng; (ii) tăng cường trao đổi thông tin, cải thiện tính minh bạch và hiệu quả thực thi, quản lý các chính sách về thuế; (iii) phát triển năng lực, hợp tác trong các vấn đề quốc tế về thuế, chống tội phạm xuyên quốc gia...

Để hỗ trợ kỹ thuật và xây dựng năng lực của các nước thành viên trong việc thực hiện hiệu quả tất cả các khía cạnh của Thỏa thuận này, các đối tác IPEF sẽ thiết lập một Khung khổ xây dựng năng lực (Capacity Building Framework).

Thỏa thuận chung IPEF

Ngoài 03 Thỏa thuận riêng rẽ về từng Trụ cột chính của IPEF, các nước thành viên cũng đã cơ bản hoàn thành đàm phán chung **Thỏa thuận về Khuôn khổ hợp tác kinh tế Ấn Độ Dương – Thái Bình Dương vì sự thịnh vượng** nhằm thiết lập một khung khổ chính thức, bền vững, duy trì mối quan hệ hợp tác lâu dài trong tương lai giữa các nước thành viên.

Theo Thỏa thuận chung này, các nước thống nhất thành lập Hội đồng IPEF (IPEF Council) và Ủy ban Liên kết (Joint Commission) nhằm giám sát, hỗ trợ các nước thành viên thực hiện các Thỏa thuận theo từng Trụ cột, cũng như xem xét bổ sung thêm thành viên và các Thỏa thuận mới khi cần thiết.

Về thủ tục, tiếp sau tuyên bố kết thúc cơ bản đàm phán, các nước thành viên IPEF tới đây sẽ tiến hành tham vấn trong nước và rà soát kỹ thuật để hoàn tất lời văn của các Thỏa thuận này, sau đó chuẩn bị cho việc ký kết và cuối cùng là thực hiện quá trình phê chuẩn nội bộ để các Thỏa thuận chính thức đi vào thực thi.

Việc IPEF hoàn tất đàm phán 03 Trụ cột về chuỗi cung ứng, kinh tế sạch và kinh tế công bằng và Thỏa thuận chung IPEF chỉ sau hơn một năm khởi động là một thành công rất đáng chú ý. Đây sẽ là cơ sở để các nước thành viên tăng cường hợp tác hiệu quả trong nhiều vấn đề quan trọng như thiết lập chuỗi cung ứng khu vực bền vững, thúc đẩy chuyển đổi sang nền kinh tế xanh và nỗ lực xây dựng một nền kinh tế công bằng, minh bạch về thuế và chống tham nhũng... Hiện tại, các nước thành viên IPEF vẫn đang trong quá trình thảo luận Trụ cột cuối cùng về thương mại với các cấu phần quan trọng như kinh tế số, nông nghiệp, thuận lợi hóa thương mại, tính bao trùm, hỗ trợ kỹ thuật và hợp tác thương mại...

Doanh nghiệp có thể tham khảo thêm thông tin về IPEF trên website của Trung tâm WTO và Hội nhập - VCCI theo link sau: https://trungtamwto.vn/chu_de_khac/477-khuon-kho-kinh-te-ipef/1

(Website www.trungtamwto.vn (tiếng Việt) và www.wtocenter.vn (tiếng Anh) >> Chủ đề khác >> Khuôn khổ kinh tế IPEF)

